

EDINOST

206 Adelaide St. W. Toronto, Ont.

Entered as second class matter at the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

CENA NAROČNINI:

Za eno leto \$2.00
Za pol leta 1.25
Za ZDA. 3.00

Vol. 2 No. 36.

Price 5.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

TORONTO, ONTARIO SOBOTA, 30 OKTOBRA 1943

Cena 5c.

Leto 2, Štev. 36

ODLOČNA BORBA V JUGOSLAVIJI

NARODNA OSVOBODILNA IN PARTIZANSKA ARMADA JUNAŠKI BRANI VSAK PEDEJN ZEMLJE.

Ujela je 2.000 Nemcev in četnikov v Bosni. Mihajlovičevi četniki sodelujejo z nacisti.

London — Glasom tukajšnjih poročil posnetih po radio postaji "Slobodna Jugoslavija", so zadnje dni v teku ljute borbe posebno v Sloveniji ob Italiji, Bosni in Hercegovini, ter tudi v nekih krajih v Srbiji.

Nacisti so vrgli večja rezervna pojačanja proti odredkom Narodne Osvobodilne in Partizanske armade v Sloveniji, katera je v zadnjih tednih osvobodila večji del Slovenije. Toda poslednja poročila trdijo, da je uspešno odbila nacistične napade na celi bojni črti, in zadržala svoj položaj.

V Bosni kjer so se vršile odločne bitke pri Mateševu nedaleč Kolasina, Narodna Osvobodilna in Partizanska armada, je ujela 2000 Nemcev in Mihajlovičevih četnikov. Ravno tako so se vršile odločne bitke pri Ogulinu ob železniški progi Karlovac-Ogulin in Sušak, kjer je zaplenjena večja količina vojnega orožja.

Ljute birke so nasledile tudi v črni gori. Pod poveljstvom generala Dabčevića, Osvobodilna armada je z uspehom odbila nacistični naval v bližini gore Čakar ob meji Črne gore in Albanije, kakor tudi v Liki.

Kakor je razvidno iz sedajnega položaja v Jugoslaviji, nacisti so poslali večja rezervna pojačanja v Slovenijo in drugod z namenom razbiti močno organizirano Narodno Osvobodilno in Partizansko armado. Dokler se vodi odločna bitka v bojnih predelih Jugoslavije, nacisti so poostri teror in nasilje nad civilnim prebivalstvom vsepovsod vsled svojega neuspeha v borbi proti Osvobodilni armadi. Pri tem na podlagi vjetnikov dokazano je, da jim pomagajo Mihajlovičevi četniki, kakor tudi nekateri bolgarski oddelki posebno v Srbiji.

Kaj je potrebno v tem oziru je to, da se Narodno Osvobodilno in Partizansko armado založi z orožjem, hranom in municijom. To je zahteva, ki jo moramo zahtevati od naših zaveznikov, kakor tudi neposredno preiskavo proti bratormorne aktivnosti Mihajloviča in njegovih četnikov.

ktivnosti Mihajloviča in njegovih četnikov. Če je bila kdaj bolj nujna potreba narediti red in dati priznanje tisočim in tisočim narodnih borcem v Jugoslaviji, je to danes. Danes, ko so ti osvobodili eno tretjino Jugoslovanskega ozemlja in z tem dokazali pred celim svetom, da je njihova borba ne le v interesih naroda v Jugoslaviji, ampak v interesih Zedinjenih Narodov.

Odlašanje takojšnje pomoči Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi, gre edino v korist osi, ki v odvrtni izdajalski aktivnosti Mihajloviča in njegovih četnikov.

NARODNO SODIŠČE OBSODILO 17 IZDAJALCEV NA SMRT

London — Glasom tukajšnjih poročil, prenešenih potom radio postaje "Slobodna Jugoslavija", Narodno sodišče v Sloveniji, je obsodilo 17 agentov "bele garde" na smrt, tri druga na do smrtne ječe in eden pa zaradi nezadostnih dokazov, je bil rešen kazni.

Narodni tribunal je obtožil na podlagi dokazov za sodelovanje z okupatorskimi silami 17 "belogardističnih" agentov, ter jih obsodil na smrt za izdajstvo narodni interesov.

Iz prejšnjih poročil se spominjamo atkozvane "bele garde", katera je organizirana v Sloveniji po Mihajlovičevih agentih, nalašč poslanih v Slovenijo z svrhom voditi borbo proti odredkom Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, posebno pa proti Osvobodilni Fronti v Sloveniji. Dokler so četniki kooperirali z fašističnimi silami po drugih krajih v Jugoslaviji, so v Sloveniji delali isto delo člani "bele garde". Ti so vršili ropanje in poizoge po vaseh, naščuvali vaščane proti vaščanom pod znano limanico "rdečega strašila". Posluževali so se tudi proti katoliških vernikov, češ da preti nevarnost z strani Narodne Osvobodilne

ŠESTI VSE-SLOVANSKI KONGRES V MOSKVI

Moskva — Dne 17 oktobra se je pričelo zborovanje šestega Vse-Slovanskega kongresa v Mosvi. Kongresu so prisostovali predstavniki Slovanskih narodov. Zborovanje je otvoril predsednik odbora general poročnik Aleksander Gundorov.

V pričetku zborovanja izražena je želja kongresa, da se pošlje pozdrav maršalu Sovjetske Unije, Stalinu, ter junaški Rdeči Armadi. Kongres je tudi poslal pozdrave Poljski in Čehoslovski diviziji, kateri se borite rama ob rami vred z Rdečo Armado na vzhodni bojni črti, kakor tudi Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi v Jugoslaviji.

V pozdravu Rdeči Armadi kongres obširno izraža slikovit pomen junaške borbe Rdeče Armade, katera je prva zadala smrtne udarce fašističnim silam na vzhodni bojni črti, ter jih zdaj vodi v popoln poraz. Prav posebno ji gredo zasluge z strani slovanskih narodov, proti katerih je fašistična zver dvignila krvavi meč z svrhom ne le podjarmiti, ampak popolnoma odnaroditi in stopnjevati vničiti.

V poslanci jugoslovanskim borcem in ljudstvo v

splošnem, kongres podurja, da so vsa prizadevanja fašističnih zločincev, da zlojni odpor ljudstva, kakor tudi vnesejo razkol z pomočjo domačih kvizlingov in izdajalcev, popolnoma izhlapi. Narod je združen in v združeni borbi proti fašističnim okupatorjem zadaja močne udarce fašističnim silam na jugoslovanski zemlji. Toda obojba pa izdajalske skupine Mihajloviča, kot bande, katere se bore na strani sovražnika proti narodnemu osvobojenju.

MATERIJALNA ŠKODA ZNAŠA NAD ENO MILIJARDO

Moskva — Evganani Varga, dopisnik revije "Vojna in delavski razred" v Sovjetski uniji, podaja preračun materialne škode prizadete z vojnim vničevanjem na sovietskem ozemlju. On pravi, da materialna škoda znaša eno milijardo zlatih rubljev, toda Sovjetska Unija ne zahteva denarnih kovin, ampak vrednostni material. Kar pomeni, popraviti mesta in vasi, železniški promet, tovarne in druga znanstvenonapostopja raznih zavodov

Pregled bojnih črt proti fašizmu

RDEČA ARMADA JE NAREDILA GLOBOKO ZAREZO V NACISTIČNE POLOŽAJE OB KRIVOJI ROG

Z tem je ogroženo z pastjo nad milijon nacističnih sil na Krimeji in južni bojni črti.

Desperatni nacistični protinapadi ob Krivoji Rog z namenom da zadržijo napredovanje Rdeče Armade, so se izjalovili. Rdeča Armada je že v predmestju tega mesta. Poslednje vesti pa potrjujejo, da nacistične sile odstopajo in nerodu in pod cenno ogromnih izgub v moštvo in materijalu.

Krivoj Rog se nahaja na železniškem spoju s Krimejo in Dnjeprepetrovsk, važno rudarsko področje, važno središče važne jeklene industrije. Na tem kraju bojne črte vred z Krimejo ra-

čuna se nad milijon nacističnih sil, katerim preti z prodiranjem ob tej železniški progi odrezen izhod.

Rdeča Armada je v zadnjih neokliko dni osvobodila na stotine nadaljnih mest in vasi na drugo stran reke Dnjeper. Na več krajih je njen prodor dosegel do 60 milj in je skoraj celo obrežje razen tu in tam z obkoljenimi nacističnimi oddelki, osvobojeno. Poleg tega nacistične sile še drže v svojim rokah Kijev, glavno prestolnico Ukrajine. Toda Rdeča Armada prodira z ene in druge strani.

Zadnji boji ki so se vršili za Melitopol, računa se da so nacisti imeli do 20.000 izgub v moštvo. Ravno tako ogromne količine vojnega materijala, so zapustili za seboj. Za svoje sedajne neuspehe na vzhodni bojni črti, napovedujejo v uradnih poročilih češ, nihče ne more izračunati moč Rdeče Armade in njenih zalog. Zdjaj po dveh letih krvave vojne kakoršni ni pričala ljurska povest slisimo tako napoved od onih, ki so prej trdili, poraz Rdeče Armade v šestih tednih. Tem so pomagali tudi drugi v naših krogih. Dejstvo pa je, da sile mraka in nazadnjaštva, trpijo in bodo trpele popolen poraz. Tem bolj in tem prej s koordinacijo zaveznikov sil na zapadu Evrope.

Zdjaj ko je Rdeča Armada v ofenzivi in sovražnik v svojem desperatnem položaju da celo pravi nove divizije iz Italije, Francije in drugod proti Rdeči Armade, je čas za ustanovitvi drugo fronto. Poleg tega pa junaška borba Narodne Osvobodilne in Partizanske armade v Jugoslaviji, delno nudi k

NACISTI POBILI 8.000 ITALIJANOV

Južna Italija — Clark Lee, dopisnik "Toronto Star" v svojem poročilo z dne 26 oktobra, opisuje eno od večjih nacističnih brutalnosti, topot proti revoltirani italijanski diviziji na Albanskem obrežju.

Ko je Bodogli napovedal vojno Nemčiji, se je omenjena divizija uprla nadaljevati vojno z nacističnimi silami. Cela divizija se je revoltirala in ne daleč stran nacistična garnizija je skušala razorožiti jo, kar se pa ni posrečilo. Prišlo je do vročega spopada med nacističnimi in italijanskimi silami, kjer je italijanska divizija premagala nacistično garnizijo. Toda nacisti so kaj kmalu poslali nova pojačanja proti revoltirani diviziji, razročili jo in takoj na mestu pobili 8.000 italijanskih vojakov in častnikov, pripovedoval je dopisniku Clarku, neki ubežanec iz tega kraja. Preostalo vojaštvo divizije so siloma pognali v Nemčiji peš potjo 30 milj na dan. Edina hrana je bila na pet mož en hleček kruha na dan. Ko so jih prignali v Nemčijo, so ti namučeni v takozvane kazenske batalijone in odposlani na prisilno delo.

Neko drugo poročilo trdi, da so nacisti pobili prebivalstvo vasi v severni Italiji. Vas se imenuje Boves in je nedaleč francoske meje, ter je štela 2.000 prebivalcev.

Nacistična zločinstva dosedaj presegrajo vse meje zločinstva, toda predno bo izrečena narodna sodba nad temi zločinci, bodo še neštete žrtve.

v Sovjetski Uniji.

V daljšem omenia, da bodo nemški delavci morali to popraviti po oknčani vojni.

tej ustanovitvi najboljšo pomoč z tem, ko je že nekoliko divizij poslano v Jugoslavijo. Kar pomeni da je francosko obrežje če tudi delno utrjeno, a vendar brez večjih vojaških rezerv.

Sto in sto divizij je našlo svoj grob na vzhodni bojni črti. Milijoni nacistov ne bodo nikdar več nadlegovali ostali svet. Toda moramo vedeti, da so tudi milijoni žrtve Sovjetske Unije. Zato je tudi naša dolžnost odločno udariti sovražnika zdaj v njegovem desperatnem položaju na zapadu Evrope.

ZAVEZNIŠKA OFENZIVA V ZAPADNI EVROPI LAHKO SKRAJŠA VOJNO

Moskva — Dopisnik "Toronto Star" Ronald Matthews, posebnim kablagramom poslal je pomemben članek o predvečerju zavezniške konference v Moskvi. Zaradi njegovega pomena, ga v celoti v prevodu priobčujemo. Članek se glasi:

"Verjetno je da bo konferenci zunajnih ministrov zaveznikov držav, prisostoval neviden delegat. On bo znjimi na dnevnih zborovanjih, časopisju, toda igral bo največjo vlogo v diskusiji. Pomislili bi, kdo bi bil ta nevidni delegat? Nihče drugi, kakor neznan Ruski vojak, kateri se bori in preliva svo-

Medecinski napredek v Sovjetski Uniji

Montreal — Dr. Wilder G. Penfield, kateri se je mudil dlje časa kot član kanadske medicinske komisije v Sovjetski Uniji, na proučevanju kirurške znanosti in posebno zbirkami in transfuzijo krvi, je med drugim omenil: "Ne trdim da je Sovjetska Unija prva država na svetu v splošni kirurški znanosti, toda priznati pa moram, da je način v zbirki in transfuziji krvi med prvimi z najboljšo organizacijo in pripravami na svetu.

Nad 75 odstotkov ranjenec se po kratkem času zdravljenja povrne na bojno črto. Dosti raznih stvari, katere se navadno vporablja v ostalih državah za zdravljenje ra, je v tem oziru v Sovjetski Uniji, popolnoma nov in bolj uspešen način. Sovjetski zdravniki, poleg rednega opravila v bolnicah, nadaljujejo z proučevanjem novih snovi v kirurški znanosti. In kakor razvidno iz števila

STAVKA DELAVCEV V TOVARNI ALUMINIJUMA

Shawinigan Falls, Que. Delavci v tukajšnji tovarni aluminijuma, so zastavkali se preteklega tedna zaradi kompijske zahteve za povečanje produkcije. Do zdaj je na stavki okrog 1000 delavcev.

Oblasti so poslale na lice mesta vojaške oddelke in policijo. Kljub temu da je izvršena aretacija enega stavkarja, do večjih izgredov ni prišlo. Kajti delavci se umikajo provokacijam in drugim intrigam, katerih je namen podžgati izgred in z tem tudi razbiti stavko. Omenjeni stavkar je aretiran češ, da je udaril vojaškega častnika, kateri ga je izzi-

ZAVEZNIŠKE OPERACIJE V ITALIJI

Alžir — Zavezniška armada je v zadnjih nekoliko dni napredovala deset milj, kakor trdijo poročila. Sovražnik je odstopil na nove položaje nekaj manj kakor 100 milj južno od Rima.

Nova nacistična obrambna črta se bo raztezala nekako od Modragona na zapadnem obrežju Italije, do pristanišča Vasto, na vzhodnem obrežju.

Napram dosedajnim poročilom hriboviti položaj ovira hitrejši napredek zaveznških sil. Nacisti izkoriščajo prirodno obrambno položaje in predno se jih prežene, vzame nekaj časa in tudi ogromna materijalna sredstva. Zato je precej zaposlena zavezniška zračna sila, katera razbija sovražne položaje in z tem omogoča nastopanje pihote.

Poleg tega zdaj iz letalskih baz zavezniški letalci so prvikrat v tej vojni bombardirali Dunaj, ter tudi nekatera mesta v Jugoslaviji in Balkanu. Zaeno neki druge vesti potrjujejo, da se v vrstah Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, nahajajo oddelki zaveznških armade. Toda radi postojata "Slobodna Jugoslavija", ni o tem omenila niti besede.

Zvezniški letalci so nekajkrat ponovili bombardiranje mest v Nemčiji. Nekatera so že popolnoma v razvalinah pravijo poročila. To pa po mišljenju nekih vojnih "ekspertov" povzroča omajanje morala med civilnim prebivalstvom v Nemčiji. Neke celo trdijo da bi z takimi poletji prisili Nemčijo na predajo, brez kopnena fronte. Kako čudno dozdevanje? Znano je, da če tudi ovira normalen promet in do cela razruši položaj, ga ni mogoče zavzeti brez kopnene armade. Bombardiranje iz zraka samo po sebi ne bo nikoli prisililo sovražnika na predajo. Edino koordinirana moč vojaštva in vseh drugih zalog orožja, ter zračni napadi v isti čas, prinaša rezultat.

DEVIES OBSODIL NEZAPUJANJE SOV. UNIJI

New York. — Joseph E. Davies bivši ambasador Združenih držav v Sovjetski Uniji, je govoril tukaj ob priložnosti svečanosti petindvajsete obletnice Čehoslovške Republike. Med drugim ob tej priložnosti je dejal:

"Le zaradi nezaupanja Sovjetski Uniji leta, 1938 smo prišli v tako strašno katastrofo. Sovjetska Unija si je prizadevala vse v svoji moči sprečiti strašno katastrofo, toda nismo ji zaupali in končna posledica je bolj kot očitna, kam smo dospeli."

Devies je gornje posebno poudaril s ozirom za tesnejše prijateljstvo med Sovjetsko Unijo in Čehoslovško republiko. Kajti znano je, da so gotovi krogi bili nasprotni za tako prijateljstvo in sporazum pred leti. In ni izključeno da tudi danes skušajo ovirati kjer koli mogoče proti zaupanju in za sporazum izmed obmejnih držav in Sovjetske Unije.

ZAVEZNIŠKA KONFERENCA V MOSKVI

Moskva — Iz tukajšnjih poročil od raznih zunajnih poročevalcev o konferenci zaveznških zunajnih ministrov, med drugim se potr-

ranjenec povrnjenih na bojno črto, oni so dosegli slikovit uspeh v tem oziru, kateri prenjači med ostalimi državami.

Več unijskih uradov iz raznih krajev v deželi, je naslovilo na vlado protest, proti pošiljanju vojaških oddelkov proti stavkoječim delavcem. Mesto vojaških oddelkov in policije, potrebno je posredovanje v sporu izmed delavcev in delodajalcev.

Večje število unijskih pokretov iz Kanade, Združenih držav in Vel. Britanije, je naslovilo zahtevo konferenci za ustanovitev druge fronte. Ponokod so se vršila masna zborovanja v tem oziru odkjer so poslana take zahteve. Podrobnejših poročil o konferenci se neomenja. Upati pa je, da bodo vsaj deloma podani njeni sklepi enkrat pozneje.

"EDINOST"

Published twice monthly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja trikrat mesečno v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevaajo. Rokopis nenarodnih
čankov in dopisov se ne vrača.

Pomoč narodni vojski v
Jugoslaviji

Kakor razvidno iz poročil radio postaje "Slobodna Jugoslavija", Narodna Osvobodilna in Partizanska armada je uspela osvoboditi več kot eno tretino jugoslovanskega ozemlja. Cel svet ji je zvrnil svojo pozornost in občuduje njeno junaško vztrajnost in odpor proti močno oboroženega sovražnika in tudi povrh tega proti domačih kvizlingov in izdajalcev, kateri so v tem oziru najboljša pomoč sovražnim silam.

Večkrat se čuje vprašanje: Odkod ji orožje, hrana, obleka, municija in nešteto drugih potrebščin. Med temi tudi zelo važno posebno v vojni, zdravila. V njenih izjavah je bilo nekajkrat povedano, da so se njeni oddelki oborožili največ na račun sovražnika. Lahko si predstavljamo, ko so partizanski oddelki napadali na skladišča vojnega materijala, niso napadali edino zato, da izvršijo povelje napada na sovražnikove zaloge. Izveden je napad z namenom zalog orožja in tudi sem in kje za hrano in obleko. Iz nekkih drugih vestij se pa razodeva, da jih zala Sovjetska Unija potom zrakovolov. Toda za nas bi bilo tembolj važno vprašanje zdaj, da narodna osvobodilna armada dobi zalogo orožja, obleke in hrane z strani naših zaveznikov.

Borba Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, je borba v interesih Zedinjenih Narodov, neločena od katere koli druge boje proti fašizmu. Narodna Osvobodilna in Partizanska armada se bori proti fašističnim okupatorjem, na isti način, kakor zavezniška v Italiji, Pacifiku, ali pa Rdeča Armada na vzhodni bojni črti. Iz prejšnjih govorov naših voditeljev spominjamo se ko so poudarili: "Kdo se bori proti Hitlerju je naš zaveznik — kdo se bori vred z sovražnikom proti nas, je naš sovražnik."

Torej danes je vidno dejstvo borbe Narodne Osvobodilne in Partizanske armade. Kljub reakcionarnim krogom okrog zamejne vlade, svet je zvedel očitno resnico o osvobodilni borbi v Jugoslaviji. Zvedel je, da to borbo vodi narodna armada, in ne Mihajlovič in njegovi četniki. Zato je potrebno posredovanja pri naših zavezniških vladah, da ta armada dobi kreditno posojilo in z tem zaloge orožja, municije, hrano, obleko in tudi potrebščine zdravil. Kajti kakor smo omenili borba proti fašizmu v Jugoslaviji, je neločena od splošne borbe proti enotne sovražnika.

Do cela strinjamo se z brzjavim pozdravom Združenega odbora južno ameriških Slovanov, konferenci zavezniških predstavnikov v Moskvi, kjer izražajo potrebo zaloge orožja in vseh drugih potrebščin Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi. Ta pozdrav je poslan po svetovno znanem pisatelju Louis Adamiču, kjer poleg tega opozarja zavezniško konferenco proti kakoršni koli podpori Mihajloviču in njegovim skupinam. Kajti znano je, da so to prvi skupine izdajalcev in drugič v sodelovanju proti narodni armadi vred z fašističnimi okupatorji v Jugoslaviji.

Torej naše zahteve bi morale biti za kreditno posojilo z strani naših zaveznikov, Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi, katere je del proti-fašistični armad Zedinjenih Narodov!

Proslavimo sedmi november

Sedmi november ostane neizbrisani spominski dan, katerega se bodo narodni in človeštvo spominjalo daleč v bodočnosti. Njegov pomen v letu 1917 ni bil nič manjši in pomembnejši, kakor v letu 1943. Razvojna doba je nešteto krat opravičila njegov pomen, posebno pa v sedajnji vojni.

Sedmi november je položil na razvalinah korumpirane carske oblasti, nov fundament državi in njeni moči. Vsa skrivnost o kateri občuduje cel svet na bojni poljani na dva tisoč milj dolgi bojni črti leži z narodnem gospodarskem, kulturnem in socialnem osvobodjenju. Nekdajni "mužik" po katerega plečih je vihtela carska nahajka; priznan in do skrajnosti izkoriščen po vladajoči skupini, postal je svobodni človek in, dosegel izvenredno kulturno, gospodarsko in politično znanost, katere v marsičem v tej kratki dobi prekaša zunajni svet.

Na prvem mestu dejstvo je Rdeča Armada! Sedmi november kakor je položil fundamentalne pogoje za narodno gospodarstvo in splošen napredek ruskega naroda, tako je je z tem omogočil tudi obstoju Rdeče Armade, ter njeni moči.

Junaška vztrajnost in odločnost Rdeče Armade ne leži na fanatični zamisli borbe proti krvnega sovražnika. Tudi ne leži na ponavljanju obljub! Je pač globoko zasajena in neločljiva od splošnih interesov narodov Sovjetske Unije. Toda poleg tega je postala ravno tako neločljiv faktor v borbi proti fašizmu, za interese narodov in človeštva v splošnem.

Danes le skrajno reakcionarne sile skušajo odvrgniti splošne simpatije in zaupanje napram Sovjetski Uniji. Kajti tem se ne gre zato, da bi povojni svet počival na gruntu demokracije in svobode, ampak na starih predgrehah za nadaljevanje vojn in vojnega vničanja na račun ogromnih ljudskih in materijalnih žrtev. Toda ogromna večina ljudstva vseposod ne bo pozabila žrtev in herojev Stalingrada in še nešteto drugih mest. Ne bo pozabila najbolj črnih dni v zgodovini človeštva vsled barbarskih činov fašizma, katere ga moč je strta na vzhodni bojni črti. In to častno mesto zavzema v tej najnovejši doba najpomembnejši povesti za narode in človeštvo, Rdeča Armada in narodni Sovjetske Unije.

Sedmi november je šestindvajseta obletnica Zveze Sovjetskih Socijalističnih Republik. To je narodni praznik narodov Sovjetske Unije

Zato proslavimo narodni praznik Sovjetske Unije v znaku popolnega zaupanja napram naši zavezniči z ono dostojnostjo in obveznostjo v borbi proti fašizmu, da bomo s podvojeno močjo založili vse kar je v naši moči za čimprejšno zmago, ter rešitev zaslužjenih narodov po fašizmu. Proslavimo ga v znaku zahtev za čimprejšno ustanovitev druge fronte v zapadni Evropi!

ADAMIČ OBSODIL MIHAJLOVIČA
KOT HLAPECA OSIŠČA

Louis Adamič, svetovno znani pisatelj, predsednik Združenega odbora Južnoslovanskih Amerikancev, je poslal pismo "Njujorskemu Timesu", kot odgovor na njegovo uvodnik z dne 13 oktobra, kjer je obsodil Mihajloviča, kot hlapca osišča sodelujočega z italijanskimi fašisti ter nacističnimi oficirji v borbi proti partizanov, katerim načeljuje general Tito. Njegov odgovor dobesedno se glasi:

Uredniku New York Times:

"V vašem uvodniku pod naslovom 'Balkanska zagonetka' z dne 13 oktobra pravite: 'Zagonetna aktivnost jugoslovanske patriotske vojske Draže Mihajloviča v tem kritičnem trenutku bi bila trenutno razumljiva, da je naša invazija nasledila na Balkan ob času. Teh 150.000 preizkušenih vojakov, bi bila vrednostna opora v-darni sili ob vkorakanju na obrežje in v pričetnih pozicijah'."

"V kolikor se mene tiče pravi Adamič, tu se ne gre za zagonetko. Navzlic neprestani propagandi o neki Mihajlovičevi patriotski vojski 150.000 preizkušenih vojakov, kot taka neobstoja. Sile, katere da ima Mihajlovič, ne moremo imenovati patriotskim vojskom. Kajti te niso jugoslovanske, marveč pan-srpske in anti-jugoslovanske, kakor tudi njihovi privrženci v inostranstvu, nasprotno obnovitvi Jugoslavije, oziroma edinstvu srbskega, hrvskega in slovenskega naroda. V nikakršnem smislu niso patriotske, ampak ultra-šovinistične in reakcionarne."

IZ URADA SLOVENSKEGA AMERIŠKEGA
NARODNEGA SVETA

K podatkom o nakupu
vojnih obveznic

Združeni odbor jugoslovanskih Amerikancev je v svojem naznanilu glede kampanje za tretje vojno posojilo, ki se je pričela dne 9 septembra, odmeril, oziroma prisodil nam in vsem drugim jugoslovanske krvi kvoto od 25 milijonov dolarjev za posojilo naši vladi za uspešno nadaljevanje naših vojnih naporov proti fašistični nasilnosti.

Tista kampanja se je končala dne 2 oktobra in zvezna vlada je v svojem uradnem poročilu ugotovila razveseljivo dejstvo, da je bila določena vsota od 15 milijard prekoračena za več kakor eno milijardo.

Ali smo južnoslovanski Amerikanci prekoračili prisojeno, oziroma odmerjeno vsoto od \$25,000,000?

To se da ugotoviti le potem, če imamo vse podatke o nakupovanju vojnih obveznic med južnoslovanskimi ljudmi širom po tej deželi.

Ta organizacija se je obrnila do svojih podružnic za take podatke in nekaj se jih je že odzvalo, pretežna večina pa jih še zbira, kar kaže, da ni to zbiranje posebno lahek posel.

Par podružnic nam je naznanilo, da se na noben način ne morejo dokopati do tistih tako zaželjenih in potrebnih podatkov deloma zato, ker jim naši ljudje nikakor ne marajo povedati, za koliko so kupili vojnih bonдов med kampanjo za tretje vojno posojilo, deloma pa tudi zastran tega, ker so naši ljudje zlasti v velikih mestih zelo raztreseni.

RESOLUCIJA ZDRUŽENIH SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV V WINDSORJU

Odbor Združenih Slovencev, Hrvatov in Srbov, je na svojem zborovanju sprejel sledečo resolucijo:

"Z ponosom zasledujemo razvoj stvari in napredek našega trpečega naroda v Jugoslaviji v njegovi osvobodilni borbi pod vodstvom neustrašene Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, kateri načeljuje vrhovni poveljnik general Tito (Josip Brozovič), ter Narodnom Skupščinom pod predsedništvom Dr. Ivana Ribara, katere za nekatere poslednjih dni osvobodila nad 120 milj Jadranskega obrežja ob Dalmaciji in Primorju. Na ta način je odprla Jugoslovanska pristanišča zavezniškimi obožanim silam za uspešno invazijo jugoslovanskega ozemlja in Balkana.

Jugoslovani, hrvaškega, srbskega in slovenskega pokrepla v mestu Windsorju in okolici, ponosni smo na osvobodilno borbo našega naroda zato, ker smo tudi mi del tega naroda v imigraciji — Kanadi!

Vsled tega kličemo: Naprej bratje v borbi za vašo in našo nacionalno, politično in ekonomsko svobodo pod vrhovnim poveljstvom prijubljenega voditelja generala

"Mihajlovičeve sile zdaj, ne štejejo več kakor par tisočev. Te lahko postanejo gotova sila le tedaj ako bodo Anglo-Ameriški oficirji podprti po notrajni klikli jugoslovanske ubezne vlade uspeli pridobiti večje sile Milana Nedića, kvizlinga v Belgradu, da preidejo pod komando Mihajloviča."

"Mihajlovič od zdavnaj sodeluje z italijanskimi fašisti in nacističnimi oficirji, da bi mogel voditi borbo proti partizanov, katere vodi Tito. On sodeluje z nacisti tudi zdaj za isto svrhu. To so dejstva, ni pa 'komunistična' propaganda kot jo prikazujejo propagandisti jugoslovanske ubezne vlade."

"Moji navodi se zdijo mogoče pretirani žrtvam Mihajlovičevih limanic. Toda dajem jih premišljeno in njihova osnova je na podlagi proučevanja jugoslovanske situacije v zadnjem letu. Zato ne morejo priti v protislovja službenih informacij, ki jih imam v dokaz."

"Dovolite mi zvrtni pozornost na vaš uvodnik 'Vojna in revolucija', minulega tedna. Zdi se mi, da ste nepravilni na pram partizanom! V septembru leta 1941 je njihov poveljnik Tito, skušal na vse mogoče načine priti do sporazuma z Mihajlovičem. Toda Mihajlovič je to odklonil in od tega časa naprej izključno vodil borbo proti partizanov."

"Od oktobra 1941 borba proti osišču v Jugoslaviji, dovolite mi da poudarim, ni predvođena po Mihajloviču, ampak po partizanih in Osvobodilni vojski pod vodstvom Tita, kjer so tisoči častnikov bivše jugoslovanske armade. Te osvobodilne sile zadržale so v Jugoslaviji, ter z tem od afriške, siciliske in ruske boje črte — veliko število osiščnih divizij. Verjame da na temelju tega, partizani zaslužijo nekaj več, kot prezir radi tega da so revolucionarji. Kaj drugega bi sploh moglo biti v oči tega, kar dela jugoslovanska ubezna vlada in njeni vojni minister Mihajlovič?"

Louis Adamič
New York, 13 oktobra 1943

Windsorski župan o
sedmem novembru

Windsor, Ont. — Mestni župan, Arthur J. Reaume, je naslovil br. Jožetu Miketiču, glavnemu predsedniku Zveze Kanadskih Slovencev sledeče pismo:

Joseph Miketič, Esp. League of Canadian Slovenes 1209 Hickory Rd. Windsor, Ont.

Dragi gospod: Kakor vam je znano dne 7 novembra bodo v največ mestih po Kanadi proslave v počast 26 obletnici naše velike zavezničke Sovjetske Rusije.

Napisal sem več pisem organizacijam in tudi posameznikom z prošnjo, da podvzamejo kar največ mogoče za uspeh proslave. Nadejam se, da bomo ob tej priložnosti imeli zelo znane govornike.

Moj namen je bil sklicati splošno zborovanje od predstavništva raznih organizacij. Toda zaenkrat je prekratke čas na raspoloženju in zato vas naprošam da v odgovoru izvirite svoje mišljenje in pripravnost k tej stvari.

Vaš udani
Arthur J. Reaume.

Te vesti potrjujejo nam, da so pred nedavnim na najbolj sramotno način ubili ranjenega Dr. Simo Miloveviča, profesor Belgradske Univerze in član izvršnega odbora Narodne Skupštine v Jugoslaviji, kakor tudi znanega pesnika Garna Kovačevića. Dr. Dejan Popovič in tri bolničarke Rdečega križa.

Vsled tega član Jugoslovani Windsorja in Okolice, dvigamo svoj glas protesta pred narodi zavezniških držav proti barbarskega umor-

IZ URADA TAJNIŠTVA ZVEZE

PODPIRAJMO PETO VOJNO POSOJILNO

Bratje in sestre!

Pričenši z 18 oktobra razpisano je "peto vojno" posojilo Kanade, za pospešitev zmage nad sovražnikom.

Kvota posojila razpisana je za "tisoč dvesto milijonov" dolarjev, kar pomeni, da znaša na vsakega prebivalca v Kanadi od najmlajšega do najstarejšega sto dolarjev vojnega posojila. Ta ogromna vsota denarja je potrebna naši vladi, za uspešno nadaljevanje vojne proti skupnega sovražnika in za skorajšno zmago nad njim.

Za varnost denarja vpisanega v vojno posojilo, jamči država, ter zraven tega plača obresti naj, kakor pri nobenem drugem denarnem zavodu. Izposojeni denar država izplača v gotovem številu let, po potrebi tudi se ga more dobiti prej. Z zapisovanjem v peto vojno posojilo pomagamo tudi drugim zavezniškim armadam, pod katere udarci se lomijo fašistične sile z vsakim dnem na vseh frontah.

Herojska Rdeča Armada zadala je smrtni udarec "nepremagljivi" armadi Hitlerjevih morilcev, ter goni vse njegove privržence v obup. Vsak išče izhod pred kaznjivo ki ga čaka, pred narodnim sodiščem ki bi imelo odločno besedo po zna gi nad fašizmom.

V Jugoslaviji junaški borci Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, pod vodstvom generala Josipa Brozoviča (Tito), osvobodili so več kot ENO TRETINO države in vodijo krvavo borbo ne samo proti invazorjem, ampak tudi proti domačih izdajalcev naroda. Ako je bil kdaj koli nujen čas, da odločno podpiramo našo armado ki se bori v neposredni bližini naših junaških borcev v Jugoslaviji, torej je ravno zdaj v petem vojnem posojilo, katero nastopa v času, ko

pričakujemo da bo zavezniška armada vkorakala njim v pomoč in z tem končno pospešila borbeni front fašističnim zločincem v Evropi, za popolen poraz.

Da se čimprej zadobi popolno zmago, svobodo in enakopravnost zaslužjenih narodov, dolžnost vseh ljubiteljev demokracije je, da se pridruži in priloži svoj del petemu vojnemu posojilo, ter podpira vse kar je potrebno k zavezniški stvari za poslednji udarec proti zločincem narodov in človeštva. Samo kritiziranje in prigovarjanje, je nam na škodo. Z tem napravimo le najboljše uslugo sovražniku. V naših vrstah mora nastati odločna sprememba v mislih in delu. Namreč moramo se postaviti odločno na stran dela za čimprejšno zmago nad sovražnikom. Gojiti si moramo v tem pravcu medsebojno zaupanje in vzbujati vse, kar nam nudi v tem oziru priložnost za večji in obilnejši uspeh. Prigovori na to ali pa ono, morajo izginiti iz naše srede, če hočemo res doseči dober uspeh.

Radi tega pozivljamo in priporočamo odsekom Zveze Kanadskih Slovencev, njenim somišljenikom in prijateljem svobode in demokracije, da potom izvrševalnih odborov podvzamejo v svojih naselbinah vse potrebno vred z odbori petega vojnega posojila tudi med kanadskimi Slovenci, katerih delež naj bi bil izraz vdanosti tako novi domovini, kakor tudi osvobodjenju našega trpečega naroda v stari domovini.

Posodimo naše prihranke državi zdaj! Zdjaj je potrebno založiti čimveč za ocvanje naše svobode in tudi z tem jamčevino za boljše in srečnejšo bodočnost. Z posojilom našega denarja bomo rešili mnogim življenje! Pospešili bomo udarce proti fašizmu!

ZGREŠENA POT

Napisal: Tomaž Kodelja

Zgrešena pot, tako se pogostoma sliši in čita. Pravi se, da je svet zabredel v današnje razmere, ker je pozabil na Boga. Kdor pa malo naokrog opazuje, bo spredvidel, da ni vse to resnica. Ljudstvo se neotdteguje veri radi pomanjkanja resnice, pač pa radi onih oznanjevalcev vere, ki učijo eno, delajo pa drugo. Odtod prihaja ono nezaupanje, ter pa radi tega, ker se oznanjevalci Kristosovega nauka skoraj zmajraj družijo s tlačitelji ljudstva.

Kristus je rekel: "Po vaših delih vas bodo spoznali." Zato se ljudje oziramo na delo in ne na lepe besede. Če bi kdo povabil na zabavo več ljudi, in bi povabljenec izvedel pravočasno, da so med povabljenimi tudi sovražniki, bi se povabilo prav gotovo ne odzvali. Okoli cerkve pa se že dolgo zbira največ taki, ki so delovnemu ljudstvu sovražni.

Danes ne zadostuje pridigati ljudem samo o večnem onostranskem kraljestvu; ljudje rajši vidijo, da se njim pomaga do kruha, do higijeničnih stanovanj itd. To je na tem svetu tudi njih opravičena želja, ki ji tudi Bog ne more biti nasproten.

Tudi je zagrešeno trditi, da je vojna kazen božja, saj nam je dobro znano da je vsaka vojna ljudi še bolj pokvarila. Zatorej bi bilo nespametno trditi, da Bog želi, da postanemo še slabši... Vojn so krivi brezvestni odel-

ka svobodoljubnega in demokratskega sveta.

3) Apeliramo na zavezniške vlade, da z svojim avtoritetom posredujejo pri ubezni jugoslovanski vladi, da ta odstrani Mihajloviča iz položaja vojnega ministra.

George Rošulov, pred. Viktor Filipič, tajnik Jože Kobetič, blagajnik

Odborniki: Stefan Pušič, Joe Frankovič, Bogdan Javin, Anton Rezler, Peter Vukelič, Viktor Švrlljuga in Jože Miketič. (Lastno ročni potpisi.)

ruhi; in zopet bi bilo nespametno trditi, da je tem ljudem dana oblast od Boga.

Čitali smo da je na uprašnje, katere so najvišje zapovedi odgovoril Kristus: Prvič, ljubi Boga nad vse, drugič pa: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Kdor izpolnjuje prvo zapoved, bo izpolnjeval tudi drugo in obratno.

Kaj pa danes vidimo. Vse povsod nas učijo ljubimo Boga, na drugi strani pa isti ljudje bi nam najraje odrli kožo iz teles in jo prodali. Če pa ljudje nočejo slediti takim pridigarjem, se ti jezijo, da je narod zavrgel Boga in da zato trpi posledice.

Nespametno je dokazovati, da je Bog ustvaril bogatino in reveže. Bog je ustvaril človeka in bolj pogrešni in odušični postanejo bogatini, bolj pohlevni pa ostanejo reveži. Delavec, priden, varčen in ki bo delal ne le osem, ampak 16 ur na dan, ne bo nikoli bogatel. Kdor bo trdil obratno, ni nikoli delal. Za bogateji je treba več rok, to se pravi: treba je izkoriščati svoje bližnje.

Zagrešeno je tudi mišljenje nekaterih intelgentov, ki mislijo da oni so študiral zato, da bodo znali varati one, ki niso študirali in so prav zato bolj pošteni.

Se nam zdi bedasto, ko vse to pomislimo in ugotovimo, da se hoče obdolžiti delovno ljudstvo, da je zapustilo Boga, da postaja nezupstvo itd. Poiščite vzroke, vsi vi duhovni pridigarji in izobraženci! In če boste znali biti odkritosrčni, boste spoznali, da v ljudstvu leži pravica, leži vera in zaupanje. In če boste razumeli, da boljše narodu koristi nego škoditi, takrat se bodo tudi razmere izpremenile. Sicer pa neobdolžite ljudstva, da je brezverno, nezaupno in uporno. Vero se ne more prisiliti z nasiljem in tudi ne samo z besedami; narodi hočejo dejanj, dobrih, plemenitih in poštenih dejanj. Kajti le v dejanjih leži boljše življenje in torej tudi vera in zaupanje.

(Posneto iz "Njive")

ZVEZA IN NJE-NE NALOGE

že nekajkrat smo čitali razlago in pomen Zveze, njenih načel in cilja. Zado- stovalo bi za delno razume- vanje o temu prečitati njena pravila, katera jasno sama za sebe govorijo o posamez- nih nalogah Zveze, kot nar-odne proti-fašistične in de- mokratične organizacije. To- da dobimo ljudi, ki skušajo izopaciti tako pravila kakor tudi njeno delovanje. Priza- devajo si, da podžigajo tr- ditve ravno nasprotno, laž- njivo češ, da je Zveza neka politična organizacija, pri- vezana na neko stranko itd. In zato je omejen njen ra- zvoj in napredek. Kljub te- mu sreča je v tem, da je ta- kih elementov le nekoliko, kar pomeni da so v nezna-tni manjšini. Napačno bi pa bi- lo trditi, da z svojim razdi- ralnim delom ne škodujejo ob- čim stvarim in posebno nalogam, za združitev kana- dskih Slovencev.

Toda pogledimo si njihovo delo malo od bližje. Dokler najdejo progovora in razne obtožbe proti Zvezi, še ni- kdar niso postavili boljšega programa za kanadske Slo- vence v ospredje. Niso dali navodila, kaj naj storimo v težkih urah preizkušnje v borbi proti fašizmu. Niso naredili načrt kako naj pod- piramo vojne napore naših zaveznikov! Niso postavili kakoršnega koli predloga, kako naj kanadski Slovenci se pripravljamo za pomoč našega trpečega naroda! Kako naj moralno delujemo v- prid narodnemu osvoboje- nju itd. Vse to je pri takih obtoževalcih stranskega po- mena in glavno je le, da ob- tožujejo. Ali ni nekaj sum- ljivega pri takih ljudeh?

Pošteni ljudje se nikdar ne pečajo z otročarijami, zlasti ne odrasčeni ljudje, ki so kakor navadno rečemo prekoračili trikrat in štiri- krat sedem. Ljudstvo v pre- težni večini se peča z resno- stjo in trezno zasleduje ra- zna gibanja, katera delajo v- prid borbi proti sovražniku ne glede na to, kakšne poli- tične pripadnosti je, katero cerkev podpira in iz katere narodne skupine poteka. Glavno je, da deluje na po- lju sloge in enotnosti; na po- lju podpiranja borbe proti krutega in barbarskega fa- šizma. To načelo je zapo- rjeno v svetovnem obsegu, cel svet se trudi in deluje na tem, da se obdrži sloga in vzajemnost v -proti-faši-

PODRUŽNICA ZVEZE NAM JE POTREBNA V NORANDI

Noranda Qeu. — Ker so že večinoma po Kanadi us- tanovljeni odseki Zveze Ka- nadskih Slovencev, tako smo tudi mi po daljši diskusiji zadno nedeljo pri rokaju Franco Strnad, prišli do za- ključka, da je to in jako po- trebno ustanoviti tako pod- ružnico tukaj v Norandi. Prisotnih o tej velevažni za- davi, nas ni bilo dosti, sicer pa to je bil prvokrat z tako svrhu sestankem in pogovor. Rečem le, da bi nas bilo la- hko dosti več skupaj, če bi se le količič bolj zanimali za take stvari. Kajti ko vidimo da že skoraj vsaka druga narodna skupina ima svoje prosvetne in narodne orga- nizacije, kako naj potem opravičimo Slovenci samih sebe, da je nam kaj takega nepotrebno.

Po našem mišljenju takoj pri ustanovitvi bi nas bilo mogoče okrog 9-12 članov, če tudi nas je recimo tukaj nekako okrog 35 do 40 Slo- vencev. Toda poizkusiti bi mogli in se zavzeti za stvari organizacije, katera po svo- jih načelih nudi vsakemu po- sebej najboljšo priložnost, da se seznanja z tekočim ča- som in po svoji najboljši zmožnosti pomaga za stvar zmag nad sovražnikom. To je pa obenem za stvar re- šitve suženjstva, stur in mučeniškega trpljenja naših bratov in sester v starem kraju.

Po mojem prepričanju orga- nizacija je del društvene- ga življenja. Kolikor je po- trebno človeku jedilnih sred- stev, stanovanja in obleke, pa tudi kakšen kracar za čr- ne dni, mu je potrebna kul-

stičnih vrstah do končne zmage nad fašizmom.

Zdi se mi primerno ob- tem času pripomniti še nekaj. Predvsem spominjam se leta nazaj, ko smo bili znani med tukajšnjim narodom, Poljaki, Slovaki itd. Malo kje je človek naletel, da je bil brez težkoč imenovan po svoji narodni pripadnosti, za kar znašamo vsi skupaj odgovornost. Prvič zaradi tega, ker je naše delovanje gilo tako ozsko in omejeno, da so druge narodne skupi- ne malo ali pa nič vedele o nas, razen poznejših let pod imenom Jugoslavani. Ta be- sedu po geografičnem pome- nu res označuje naš kraj, to- da ne narodnost. Kajti vemo da so v južni pokrajini Ev- rope razne narodnosti, po- sebnost slovanke. Prišli pa smo v dobo, katera se pose- bno zanima za narodna v- prašanja in je tesno vezana žnjimi v sedajnosti, toliko bolj pa za bodočnost.

Torej kakšen je pomen za kanadske Slovence, da so prvič narodno združeni in drugi organizirani v svojo narodno protifašistično in demokratično organizacijo, si lahko predstavljamo iz preteklosti. Kajti edino po- tom organizacije in potem našega dela, nas bodo cenili in tudi se zanimale druge narodnosti, kdo da smo in iz katerega naroda potekamo. To častno delo in vlogo v- rši Zveza Kanadskih Slo- vencev, katera je že znana na več krajih in pri višjih uradih za svoje delo in tudi po svoji narodnosti. Zato ne odlašajmo ustanoviti njeno podružnico v svoji naselbini ne glede na to, da nas je ma- lo, ampak nato, da večemo narodno skupino in narodni pomen v tekočem času. Če nas je pet skupaj, lahko v- stanovimo podružnico in na- še delo bo od petih članov. Z tem bomo pokazali svojo vnemotnost ob običnem nalogam ki so pred Zvezo in v protifa- šistični borbi v splošnem. O- obenem pa z tem bomo naj- lažje si pomagali medseboj- no v vsih ozirih, kakor tudi našemu trpečemu narodu v starem kraju.

Zveza Kanadskih Slo- vencev, je naša narodna pro- tifašistična in demokratična ustanova. Njene naloge so zediniti kanadske Slovence, vzgajati jih v najlepših na- čelih v- prid novi domovini, ter v- prid običim interesom naroda in človeštva.

Član Zveze

turna in prosvetna organiza- cija, katera mu daje navo- dila, nasvet pota in načina, kako prebrskati iz težkoč in kako izboljšati razmere in življenjski obstoj. Danes pa toliko bolj nujno, ko vemo, da je le sloga in soglasje or- ganiziranega ljudstva, naj- močnejša opora v borbi pro- ti fašizmu. Torej največjega pomena v tem oziru, je orga- nizacija.

Upam, da bo teh par be- sed pomagalo razumeti naš namen in da se bodo ostali rojaki pridružili k nam in nam pomagali ustanoviti po- družnico Zveze Kanadskih Slovencev.

Frank Lavrič.

Vstanovljena podružnica Zveze v Norandi

Nazanjeno nam je, da je dne 24 oktobra v Norandi v- stanovljena podružnica Zve- Kanadskih Slovencev. Na prvem zborovanju vpisalo se je 14 članov, na kar je izvo- len izvrševalni odbor od sle- dečih članov:

J. Flajnik, predsednik
F. Lavrič, tajnik
J. Strnad, blagajnik
J. Modič, pred. Nad. Od- bora.

Naši rojaki v Norandi so posnemanja vredni, tudi v drugih naselbinah, kjer do- danes ni ustanovljena podru- žnica Zveze. Kajti za nas Slovence, kakor tudi za vsa- kogo drugo narodnost pred- vsem drugim potrebno je, da imamo svojo narodno, kulturno in protifašistično

Vstanovljena podružnica Zveze v Calgary

Calgary, Alt — Končno tudi pri nas v Calgary smo se predmili, oziroma prišli do sporazuma z sobratmi Hr- vatji in Srbi, in vstanovili na- šo skupno Zvezo.

Na naši zadnji skupni se- ji smo sklenili po večini čla- nstva, da se naša podružni- ca priključi glavnemu odbo- ru Zveze Kanadskih Sloven- cev. Ker dosedaj nas je sku- pno članov in članic 22 in si- cer 12 Slovencev, 6 Hrvatov in 4 Srbi.

Na isti seji izvoljen je sle- deči izvrševalni odbor: P. Radmanič, predsednik, Matt Zalec, tajnik, M. Raščan, blagajnik, ter pripravljalni odbor: J. Mavrovič, M. Bla- žič in C. Karan, organizator pa M. Kranjč.

Sklenili smo dalje, da se bodo redne seje vršile vsako zadnjo nedeljo v mesecu. Mesto kje se bodo vršile re- dne seje, naznanimo pozne- je. Sedaj je v teku priprava za hišno zabavo, katera se bo vršila v pričetku novem- bra. Vse to seveda ima v ro- kah pripravljalni odbor, ka- teri bo prav gotovo poskr- bel, da bo vse pripravljeno ob pravem času.

Torej z tem smo v tukaj- šni naselbini odprli dveri na široko še ostalim sobratom in rojakom, da pristopijo v našo skupno Zvezo. Pri tem za pripomniti nam je, kar je obenem tudi razveseljivo, da smo Slovenci po večini enega mišljenja. Temu do- kaz je številna naših članov pri Zvezi takoj v- pričetu. Oni pa ki se niso včlanili jih je prav malo. Zato bo potre- bno da se preostali sobratje Hrvatji in Srbi k nam prid- ružijo, ker z tem bodo po- magali le svojim in svojega naroda interesom. Zato se nam zdi ob tem času prime- rno nasloviti skupni apel na vse rojake in rojakinje ši-

rom Kanade od naše novo v- stanovljene podružnice Z- veze Kanadskih Slovencev: Bratje in sestre! Tukaj vstanovili smo skupno po- družnico, sporazumili se za skupno borbo proti zatiral- cem narodne svobode in na- rodnih pravic. Hočemo sku- pno slediti vzgladu borbe našega maloštevilnega, toda junaškega naroda v naši roj- stni domovini.

Naša ožja domovina Slo- venija, je večinoma v razva- linah. Ali naš narod živi! Da, v trpljenju in v krvi! Toda prišel bo dan, da bo ta na- rod zmagoslavno korakal v- red z sobratji Hrvatji in Srbi pod zastavo nove, svobodne in demokratične Jugoslavije.

Zarja novega in svobodne- ga dneva, že žari na obzor- ju! Iz mogočnega vzhoda zi- belji Slovanstva, se približu- jejo zmagoslavni udarci proti fašističnim zverinam. Ob kolenu Dnjepra, solnčni Krimeji, potaljajo se sile mraka! Tudi naše planine so žive! Vse skozi od našega Triglava ob Karavankah, Nanosu in Gorjancih, povsod se čuje eden glas: "Smrt so- vragu! Svoboda narodu!"

To je glas bratje in sestre, naših krvnih bratov in se- ster! Ali naj v- pričlo tega ča- kamo križem rok na končno rešitev? Ali nas naj pregr- njajo tako strašni dogodki na naši rojstni grudi in dru- god v nemarnosti, zamišljene v edino svoje osebne in te- reze? Ali ni skrajni čas da se predramimo in stopimo na plan, tam, kjer so ljudske množice; tam kjer se zbira- jo tisočji in tisočji rodoljubov širom sveta, vsak k svojemu narodnemu jatu?

Da — bratje in sestre! Nastal je čas, da ne smemo ostati križem rok! Ne sme- mo se podati nemarnosti in edino samo svojim intere-

som. Veliki dogodki so se odigrali in tudi pričakujemo jih z vsakim dnevom, toliko bolj napeto in toliko pazno, da se ne zgodi napaka in po- vrnejo stare pregrehe. Zato nam je potrebna organizaci- ja, da nas vodi po resnični poti k popolni zmagi nad so- vražnikom in k narodnemu osvobojenju!

Mi apeliramo na vas ro- jaki širom Kanade, kot novi člani Zveze Kanadskih Slo- vencev! Vstanovite tudi v va- ši naselbini podružnico Zveze! Vstanovite jo z pet, deset in več članov. Pridruži- te se nam in z nami skupno daljamo za najlepše ideale narodnih in mednarodnih interesov!

Mi smo tukaj na prvem mestu pripravni pomagati naši novi domovini. Pripravi- ni smo kupovati vojne obve- znice, pomagati raznim dru- gim ustanovam v- prid borbi proti fašizmu. Toda istočasno smo pripravni pomagati našemu trpečemu narodu z tem, da smo organizirani in potem naše organizacije zb- irati vso potrebno pomoč za olajšanje njegovih krvave- čih in težkih ran.

Torej pokažimo se skupno vrednih sinov in hčera naše- ga junaškega naroda v sta- ri domovini! Pokažimo se vrednih rodoljubov, da ni- smo pozabili na svojo rojst- no domovino, ampak da smo pripravni založiti vse potom svoje narodne organizacije, vse kar je v naši moči, za čimprejšnjo zmagano nad fa- šistično zverino, za narodno osvobojenje, srečo in mir!

Bratske pozdrave glavne- mu odboru Zveze Kanadskih Slovencev, njenim podružni- cam in končno našem prilju- bljenemu listu in uredništvu Edinosti.

Smrt Fašizmu! Svoboda narodu!

Matt Zalec.

ODGOVOR P. B. AMBROŽIČU

V "Ameriškem Slovincu" z dne 21 sept. 1943, je bil zopet objavljen zelo prost- aški in tudi smešen izpad pro- ti partizanski osvobodilni ar- madi v Sloveniji. Izgleda da je ta list na raspolago vsem tistim kateri hočejo sramoti- ti Slov. narod v njegovi naj- težji uri. To pot je pokazal svojo bravo, P. Bernard Am- brožič, O. F. M.

Da zakrije svoje osebo, se njegov članek na naša na dva pismena poročila eno iz Ljubljane, drugo iz bližnje Ljubljanske okolice. Znano je, da so pismena poročila omejena sedaj na dvajset besed, torej je čudno: "Ka- ko more Ambrožičev znanec, za katerega priznava da je duhovnik, pošiljati pismeno tako dolga poročila?"

Torej dotični gospod iz Ljubljane poroča o grozovi- tostih katere da so uganjali partizani okoli St. Jerneja in celo v Belikrajini. To pome- ni, da dotični gospod ni mo- gel tega videti, ampak je sa- mo od nekje slišal. Od koga je to slišal? Od Partizanov gotovo ni! Pač od svojih Ita- lijanov ali pa njihovih sođe- lavcev. To pojasni zakaj je italijanska cenzura pustila to poročilo v Ameriko.

Po tem poročilu bi človek dobil utis, da partizani v Slo- veniji ne delajo drugega, ka- kor samo morijo druge Slo- vence, ropajo ter požigajo njihova imetja. Zaradi tega da je bilo pa potrebno usta- noviti "bele garde" da se Slovenci zavarujejo pred partizani.

Pisce dalje primerava, da "bele garde" dobivajo oro- žje od Italijanov. Človek bi tukaj vprašal: Kaj dela ita- lijanska in nemška okupa- cijska armada (To je bilo poročano predno se je Ita- lija podala). Če okupacijska armada ne more sama kro- titi partizanov brez "bele

organizacijo, če hočemo da bo naše delo rodilo obilen sad v- prid našim in tudi na- šega naroda interesom. V imenu glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, čestitamo rojakom v Noran- di! Naprej b- atje in sestre po vzorcu naših bratov in sester v stari domovini! L. Troha glavni tajnik

garde", je to dokaz, da mo- ra biti pri partizanih ogro- mna večina slovenskega na- roda. Ali se gospod Ambro- žič zaveda, kaj je tebebnil?

Danes ko se cel svet ču- di odporu tako majhnega naroda, se med nami najde izrodek, da ta narod tako podlo sramoti. Če bi bilo le nekaj tega res kar je "obe- lodanil" gospod Ambrožič, bi to z veseljem pograbila Jugoslovanska vlada v Lon- donu ((katera ne sovraži partizanov nič manj, kakor gori imenovani gospod) in s tem skušati opravičiti Mi- hajlovičev napad na parti- zane. Toda Jug. vlada ne poroča več takih stvari o partizanih, ker pač ve, da njena poročila čitajo tudi ta- ki, ki vedo kaj se godi v Ju- goslaviji. Prav dobro ve, da bi se z takimi poročili uni- čujoče osramotila. Dočim Ambrožičeva poročila čitajo le taki, ki ne vedo in niso dovolj počeni o tamkajšnih razmerah. In na to on-pola- ga veliko zaupanje.

Moje mnenje je, da če je gdo v Sloveniji da hoče mo- rit in ropati svoj narod, se mu ni treba potikati po gri- bih bos in lačen. Lahko gre kar k Italijanom in Nemcem, ter jim pove svoje namene, pa bo takoj dobil dovolj hrane in orožja! Pa še ka- kšno kolanjno povrh! Toda — stoj! Ali ne delajo baš to "belogardijci"? Saj Ambro- žičevo poročilo samo prizna- va, da belogardijci dobivajo orožje od Italijanov. Italija- ni gotovo ne dajejo orožja za dobrobit slovenskega na- roda, pač pa za strahovanje istega. Zato je "trubel" s partizani! Sreča je le, da je belogardijcev malo med Slo- venskim narodom. Namreč tako malo, da ko so Italijani odložili orožje, so nekateri vodilni belogardijci, kar sa- mega sebe pufnili, ko so se bližali partizani. Pa še pra- vi, da nebi o tem pisal, če nebi prav za gotovo vedel, da je to resnica. Ja pa brez lafenge gaspud!

Ambrožič misli da je ne- kaj obelodanil s svojim po- ročilom. Mi pa, čitamo poro- čila radijske postaje "Slo- bodna Jugoslavija" vemo, da partizani ustrelje vsakega iz- dajalca, kateri sodeluje z

Nemci in Italijani proti na- rodu. Poštenih kmetov in du- hovnikov, ne streljajo, tem- več jim pomagajo. Dokaz zato je dejstvo, da imajo ce- lo duhovnika Dr. Mikuš-a v glavnem poveljstvu partiza- nske armade. Tudi vemo da je armada sama sestavljena največ iz delavcev in kme- tov in poštene inteligencije. Čemu bi torej streljali svoje tovariše?

Ambrožič hoče strašiti ne- koga s komunizmom, namreč s tistim komunizmom, ki je v zadnjih 20 let naredil iz najbolj nazadnjaške države Rusije, najbolj napredno in s tem rešil cel svet fašisti- čnega suženjstva. Zakaj ne svari pred klerikalizmom kateri je vedno podpiral ti- ste, ki so spravili naš narod v največjo nesrečo v zgodo- vini. Klerikalstvo je v nevar- nosti, kaj ne?

ZAKAJ ODGOVARJAM NA ČLANEK P. B. AMBROŽIČA?

Ne odgovarjam zato ker se bojim, da bi njegov čla- nek koga "obrnil". Je pre- več smešen! Zato pač pa ho- čem z tem samo opozoriti našo javnost na nesramna sredstva, katerih se poslužuje reakcija, da preslepi na- rod. Laž in klevete, je nji- hovo glavno sredstvo.

Danes ko celo tukajšnji ra- dio (ki ni komunističen) go- vori, da je narod v stari do- movini v celoti za partizane (razen koritarjev seveda), se dobi celo med duhovniki ljudi, ki so dovolj podli, da pravijo da je partizanstvo največja nesreča za tamoš- nji narod. Da s tem sramote vero in svoj poklic, to jih prav nič ne moti. Na srečo niso vsi duhovniki taki. Med njimi jih je še, ki niso pozabi- li, da je Kristus vedno stal na strani revnega in zatira- nega naroda, ter vedno šibal in raskrinkaval zatiralsko in izkoriščevalsko reakcijo. Na kateri strani stoji Ambrožič in njegov poročevalec? Ni pa treba misliti, da imamo opraviti samo s temi dvema, ampak to je gonja celotne reakcionarne klike in neka- terih koristovalcev. Zato moremo v prihodnem pri- čakovati še več takih "poro- čil" in mogoče bo katero

NAŠIM DUHOV- NIKOM

Katoličani smo poučevani: "Ljubi svojega bližnjega ka- kor samega sebe"! Nesteto- krat smo poslušali tako iz- razite besede iz prižnice v- šoli in tudi v raspravi, ka- dar se je šlo opravičiti ver- ska načela in duhovniški po- klic. Torej to je ena "deset božjih zapovedi", katere se je poudarjalo rekoč: "Krši- ti božje in cerkvene zapove- di, je greh; kdor pa dela greh, ga zadene kazen bož- ja".

V bistvu svojega vredno- stnega pomena vidimo krši- telje med onimi krogi, kateri bi morali po svojem poklicu in tudi vseh in cerkvenih zapovedi, voditi odločno borbo v- red z narodnimi množicami proti raznim Ju- dežev in Pilatovih uslužben- cev v tekočem času".

Doslednost tekočega časa nas opominja na številne pregrehe, ki so se vršili in se celo danes izvršujejo pro- ti kristjanom po celem sve- tu, največ okupirani Evropi, ter v zaledju bojne črte oši- čenih zločincev. Tisočji in ti- sočji nedolžnega prebivalst- va je pomoreno, na najbolj sramoten način po fašisti- čnih vničevalcih. Ti so pobij- alji ljudi v množici! Ti so mučili tisoč in tisoče vaščan, delavcev, kmetov in druge pošlene ljubitelje svobode in demokracije, zato, ko se niso udali lizati pete fašisti- nim razbojnikom in niso ho- teli sprejeti ponižno suženj- ski jarem. Niso hoteli spre- jeti nacistični nauk "nadčlo- veka", kar je v nasprotju ne le znanosti, kulture in civili- zacije, ampak in prav po- sebnost proti načel in nauku katoliške cerkve.

Najbolj karakterističnega opomina vredno, nam je nu- dila primer krvaveča Špani- ja. Koliko znanih ljudi po svojem delu in naporu v bo- rbi proti fašističnim razboj- nikov, je bilo žigosano, češ so "komunistične" bande, pohotneži in telovaji. Z ta- kimi obtožbami poleg znane notorne fašistične propagan- de iz Berlina in Rima, poslu-

ževala se je delno tudi du- hovščina različnih narodno- sti. Fašistični krvnik tisočev španskega naroda, je dobi- val podporo od takih kro- gov. Zagrebška škofija je poslala nad 50.000 dinarjev Franku. Tudi ljubljanska v tem oziru ni zaostajala, am- pak je izkoriščala vsako priložnost proti onim, ki so delno kazali simpatije na- pram španskemu narodu, ali so pa bili pripravni mu pomagati na en ali pa dru- gi način. Kako naj v tem oziru opravičimo božjo za- poved: "Ljubi svojega bliž- njega kakor samega sebe", če je ta bližnji igral vlogo Jude in Pilatove obsodbe nad interesi milijonov špan- skega naroda?

Moje skromno mnenje je, da ni opravičila z strani onih, ki so pomagali in pod- pirali fašistične razbojnike v Španiji! Ni zato, ker ogro- mna večina naroda je bila na stran republikanske vla- de, na strani mira in demo- kratičnih svobodščin, vklju- čujoč tudi katoliško vero. Toda vidno dejstvo je, da ti in taki krogi niso upoštevali božjih zapovedi v tem ozi- ru, ampak se so pridružili onim silam, ki so obetale do- ber položaj na račun bede in siromaščine španskega naroda. To je bil osnovni vzrok za gonjo proti narod- nemu odporu in onih, ki so ga podpirali.

Danes je slično vprašanje ako ni do cela enako v ob- tožbah proti Narodni Osvo- bodilni in Partizanski arma- di v Jugoslaviji!

Reakcija se je v tem ozi- ru izključno postavila na stran vloge Judeža in Pilatovih uslužbencev. Juda je izdal Kristusa, Pilat ga je obsodil na smrt na križu.

Jugoslavija je danes po- dobna kalvariji! V marsika- terih vasi, ni ostal kamen na kamnu. Vničenih je šte- vilno vasi, kmetijskih poslopjij, župnišč in tudi cerkva. Na- rod se je uprl proti fašisti- (Nadaljevanje na 4 st.)

IMENITEN SPREJEM PARTIZANA DIMOVIČA PO NASELBINAH

Shumacher — Kakor po drugih naselbinah tako tudi tukaj po severnem Ontario, vladalo je izvenredno zani- manje o partizanu Dimovi- ču. Pretežna večina tako iz- seljencev iz Jugoslavije, ka- kor tudi drugi Slovani in do- mačini, hotela je slišati oč- vidca o partizanski borbi v Jugoslaviji, njenem razvoju in sramotnem izdajstvu Mi- hajloviča in njegovih četni- kov.

Radovan Dimovič je govoril na javnem shodu v Shu- macherju, Kirkland Lake in Norandi. Povsod je bil z po- sebnim navdušenjem naroda pozdravljen in je žel izven- redno odobravanje.

Dimovič, kateri je preži- vel nekaj mesecev takoj po porazu jugoslovanske arma- de v partizanskih skupinah, na imeniten način je orisal pričetno borbo. Zbirali smo orožje ob cestnih jarkih in vsepovsod, vedoč da pride prav pozneje. Ta zavest bli- skovito se je raznesla med delavci in vaščani, kateri so že tedaj imeli v narodni du- ši načrt osvete in osvobodil- ne borbe proti fašističnim morilcev.

Spričetka smo v tako manj- ši spričetka smo v tako manj- hnih skupinah napadali so- vražnikove straže posebno ob železniški progi, raznih skladi- štih itd., pravi Dimovič. Z tem smo ne le pobijali sovra- žnika, temveč se istočasno na njegov račun oboževali in ovrnali promet po žele- zniški poti, državnih ces- tah itd. Dokler so partiza-

bolj spretno sestavljeno. ka- kor je bilo to le, tako da ga bo bolj težko spoznati, če ne bomo vedeli odkod veter piha.

Imamo nekaj take klike v Kanadi, sicer je predobro noznana da bi bila nevarna. Toda nebi bil nič presene- čen, če bi tuč iz Kirkland Lake, dobili kako tako no- ročilo, kakor je Ambrožiče- vo.

F. Sodec.

Upam, da so naši rojaki po tem naselbinah hvaležni br. Dimoviču. Kajti on je ži- va priča o borbah v Jugosla- viji in tudi Narodni Osvobo- dilni in Partizanski armadi, katera točasno vodi krvavo borbo za narodno osvoboje- nje. Cel svet ji je zvrnil pozor- nost in občuduje njeno ju- naško vztrajnost. Torej daj- mo ji tudi mi podporo kjer koli mogoče! Naj nam bodo besede partizana Dimoviča živ dokaz, da je to edina na- rodna armada, potom katere bo naš narod zadobil res na- rodno osvobojenje in enko- pravnost. M. Bayuk.

PA ŠE NEKAJ

Svet gre za progresom napredkom in svobodom. Hoče odih! O tem ni dvoma. So pa gotovi krogi, ki skušajo pod vsako ceno navdušiti ljudstvo za stare in osovražene režime.

Italijanski narod ni prav nič navdušen za Bodoglija in kralja. Oba sta sokrivca fašistične tiranije v Italiji in zato jima ne zaupa.

Ali nu naj zamerjamo? Tudi v Jugoslaviji ni dosti boljše. Zaprav posamezni krogi so sicer vznemirjeni, ker malo kdo kliče: "Živel kralj — živel njegovo veličanstvo itd."

Narod se je kar nekam navadil bolj navadnih besed: Živeli narodni borci — živela svoboda in demokratična Jugoslavija, treh bratskih narodov.

Te besede so bolj navadne in narod jih kar z veseljem in navdušenjem izgovarja!

V nacističnih krogih se je pojavilo neko vznemirjenje. Kaj pogostoma se govori o nekih posr edovalcih iz takozvanih nevtralnih krogov, ki napovedujejo pripravnost nacističnih krogov za mir. Ponujajo mir!

Tisoči ljudstva želi mir! Toda tisoči in milijoni iz grobov kličejo: "Ne pozabite bratje in sestre, na strahote in gorje. Ne pozabite na našo kalvarijo nacističnega barbarstva. Za narodno svobodo, pravice narodov in človeštva, vaša osveta mora biti neusmiljena proti krivcem gorja in trpljenja. Kaznite jih z tako kaznjivo, katere naj bo priča bodočnosti proti onim, ki na krivičen način izkoriščajo narodno imovino in podžigajo vojno morijo v

so svoje osebne avanturistične svrhe". Neusmiljena kazen za fašistične morilce!

Finski "peace filerji" trobijo češ, da so pripravi na premirje. Toda nekdo drugi naj posreduje med Sovjetsko Unijo in Finsko.

Zadnje dni je pa moskovski radio pošteno odgovoril finskim "peace filerjem" z tem, ko je v svojem govoru omenil: "Ako je Finska pripravna za mir, tedaj ni potrebno drugega kakor da izžene nacistične in njihovih salititetov sile iz Finske". Kratak in jasan odgovor!

Zadnjič se je raznesla govorica, da se neki Gorc, bolj znan (Kuhar) nič dobro ne počuti. Napada ga želodčna bolezen.

Pred leti je pa nekdo pripomnil v Sudburski oklici, za časa "vohunske prosperite": Ko bi le bog dal da bi vse vohune hudič odnesel iz tega sveta!

Kaj vse bi se ne znalo dogoditi. Vlomilec malo kdaj prizna za vlom! Vedno ima prav dosti izgovora in obtožb proti drugim, kljub dokazom in pričam.

Približno nekaj takega dobimo zdaj v izjavah Mihajloviča, kateri "odtožuje Narodno Osvobodilno in Partizansko armado", češ da vodi borbo proti njegovih sil. To je zdaj nov način obtožb iz teh krogov, kar pomeni da so vse dosedajne pobite in dokazane kot lažnjive.

Tako zadene ista usoda sedajno izmišljenost, kakor tudi one, ki bodo v bodoče se vrstile z njegove strani.

Odprto pismo uredniku "Edinosti" in dopisniku v istem listu

Sicer vem, da pojde ta dopis v koš oziroma da ne bo obelodanjen, toda na take laži kot jih poroča g. L. Z. v ponedeljkovi izdaji okt. 11 moram odgovoriti, kdo da je glavni krivec nereda pri Zvezi V. P. Z. B.

Najprvo Vam g. urednik: Kaj ima list "Edinost" zveze z podporno organizacijo ki je popolnoma ločena iz bodisi političnega ali pa verskega delokroga? Da je dal prostora za nesramne napade iz osebnega sovraštva?

Je li list "Edinost" uradno glasilo V. P. Z. "Bled"? Ali tako gladite pot za zblizanje Slovenskega naroda v enoto, da dopustite take dopise obelodaniti? Mislite da je z tem podlim delom zagotovljena bodočnost prvemu slovenskemu listu v Kanadi? Žele bi da dobim odgovor v prvi izdaji po prejemu tega pisma naj javnost izve Vaše mnenje ter treznosti slečih somišljenikov. Ako ne, potem ste obsodil samega sebe, da ste proti principom katere zastopate ter da ste z tem potegnil velik del našega dobrega slovenskega naroda v temo in blato iz katerega je edini izhod le propast.

Prosim čitatelje naj ne gledajo na zdajnje izdaje, ker jaz bom točno odgovoril po člankih dopisniku, kateri ni hotel dati svojega polnega imena javnosti da si ga poznam, na žalost, že mnogo let osebno.

Torej gospod L. Z. kot "zaveden" član V. P. Z. B. nisj imel ne naročila in ne pooblastila od nikogar, da podaja sliko prvih dveh konvencij.

Odprte obtožnice si podajal, kot jih še sedaj, Ti sam, ter gonil propagando takoj po isti ker nisi bil sam navzoč.

Kdor je žrtvoval je jasna slika, ker ob prejemu tajništva po meni, je bilo 67 članov, ob zadnji konvenciji l. 1942 pa skoro 400. Koliko si sam pripomogel k temi prirastu? Povej ako ti ni sram!

Borba pri gl. upravi ni bila urinjena po nobenem izmed imenovanih po Tebi, pač pa po onih častihlepežih za javne stolčke z človekom na čelu kateri se izdaja z generalno kariero iz polomljene avstrijske vojske in ki je bil pred kratkim Tvoj največji politični nasprotnik. Da je laž v Tvoji izjavi je dokaz, ker sta v Kirkland Lake le dva odseka in ne trije in to je po zaslugi predsednika od št. 1 in še par privržencev.

Br. Spehar je bil naročnik dolgo vrsto let listov "Enakopravnost" in "Proletarca", kar ti ne veš. Br. Grebenc pa, poslušaj dobro, domala vsa leta od leta 1926 naprej. Tudi drugih dveh listov naročnik nekoliko let. Sedaj pa ti povej koliko slovenskih listov je prišlo v Tvoje stanovanje, kot naročnik u 17 letih? Nič. — Priznaš? Ali več kako si letal od hiše do hiše po tukajšnjem mestu za G. Naroda in A. Slovenca? Ako si ti pozabil, niso ljudje.

Sejni zapiski so pomankavi; kdo jih je pa pisal? Ravno pri tem stavku si se strahovito ugriznil, ker svoje lastne pristaše prikazuješ v obliki lenobe in zanikarnosti. Povej javnosti, kdo je bil zajisnikar in kako redno je obiskoval seje.

Pogin Zveze pripravljate "vi" sami z svojim stremljenjem, da politika mora priti v društvo kot si se sam izjavil ravno na seji gl. odbora. Je li resnica? Proti temu se sem boril in se bom tudi v bodoče, pa da napraviš še večjo gonjo proti meni kot si jo že. Z tem le sebe postavljaš v luč nazadnjakov ne pa kot naprednjak. Nikdar nisem bil proti človeku z političnim prepričanjem, da ne sme biti član Zveze toda, naj bo izven nje. Saj je več kot preveč časa za to, izven društvenega delokroga.

Da si bil suspendiran je Tvoja lastna, krivda — nemarnost. Povej javnosti da si okt. namestnik gl. bol. nadzornika zapisal enega sa-

mega bolnika ime v knjigo in še to z svinčnikom, v treh mesecih tvojega poslovanja kot tak! Torej kdo povzroča nered pri Zvezi?

Kako si bil "božan" na mladinskem pikniku je vzrok Tvoj jezik. Tudi je laž, da si iskal varstva pri policiji, ker sem bil ravno jaz tisti, ki sem zadnji govoril z Teboj predno si zapustil prostor in Te spremil ko si odhajal z hčerko tvojega svaka. Je li imaš tako malo sramu, da hočeš postaviti vso takrat pričujočo publiko na laž? Povej rajši kako si grozil ravno br. Speharju, da ga boš ustrelil iz praga svojega stanovanja!

Kako je bilo v Timmins-u ne vem; vem le to, da so bili odborniki tja poslani (med katerimi so bili tudi Tvoji pristaši) v svrhu pozitivne tamkajšnega odseka in so ravno takrat pridobili čez 20 novih članov. Si čul to? Vprašaj sam na odsek za istovetnost mojih besed. To Tebe najbolj boli ker niso na vidilnih mestih moške kateri bi razmetavali Zvezino premoženje v politične svrhe. Ali ne veš da je Zveza po zavarovalnim zakonom?

Koliko smo zlorabljali Zvezo, je pokazal pregled po državnem organu kateri je prišel na podatke poslane po hujskajočih in kateri je pronašel, da so laži na kratkih nogah. Poslušaj! Knjige so v redu in ne ponarejene ter je glavni tajnik daleč v stran od poneverbe.

Ako bo bodoči tajnik vodil delo čisto in pošteno naprej kot sem ga jaz, potem klobuk doli. Dvomim da! Pokazalo se je zadnjič ob pregledu.

Največja laž pa je v dopisu ko pišeš kako bivši uradnik obiskuje mestno policijo. K temu naj pripomnim, da oni ki jih ti nazivaš "bivši" so še vedno pravi uradniki in bodo tudi ostali do gotovega časa.

Glede komunistov, naj omenim samo en slučaj ko je omenil tvoj somišljenik: Javit ču vas komunisti! Sedaj pa ravno isti nas naziva "fašisti". Kaj rečeš? Se spomniš na čas ko si govoril: Hitler ja, ta bo uredil! Ali veš da smo bili mi vedno nasprotniki nemstva ter da sem ugovarjal tvojim tedajnim nazorom kadar sem imel priložnost za to? Da sem odkrit Slovan bil in ostalem ter ne problemim oblačila vsako uro? Da se po mojih žilah pretaka čista slovenska kri ter bom tudi umrl z njo? Da moj otroci rojeni v Kanadi govore, čitajo in pišejo slovenski jezik? Ti ki se izdajaš za slovenskega rodoljuba, ali veš kaj to pomeni?

Kdo je tekel k akdvokatu in pa "misteru" zav. urada, se bodo delegati sami prepričali na konvenciji, ter bodo

NAŠIM DUHOVNIKOM

(Iz 3 strani) Čnih vničevalcev in že dve leti krvavi v borbi za svoj narodni obstoj, svoje narodne običaje, šege in navado, kakor tudi za demokratične svobodščine. Ljudje po vzorcu Rev. Ambrožiča, le sreča je ta, da so take skupine v manjšini, so se postavili na stran onih, kateri vničujejo imovino slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda. Postavili se so na stran neznanatne manjšine, katere si v zaslobi neopracenih obtožb proti partizanov in drugih narodnih bojevnikov, skuša pridobiti oblast nad narodno imovino in po svojem okusu deliti načela; "ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe", ne pa po načelih pravičnosti in pomena "deset božjih zapovedi".

Kristus je izgnal iz templja farizejske prekupčevalce in odprl dveri množici! Na kateri strani templja je v tem oziru Rev. Ambrožič? Farizejski prekupčevalci so na strani fašizma in fašističnih vničevalcev. Toda narod je na strani pravice, svobode in enakopravnosti vred z Narodno Osvobodilno in Partizansko armado. Katoličan.

potem imeli povsem drugi utis. To zagotavljam.

Uradnika na steklenih nogah in papirnati uradniki res obstoje, toda kje? Ali veš? Jaz vem in mnogi drugi tudi. Pri konvenciji od 9 in 10 maja t. l.

Delal sem za Zvezo in bom tudi v bodoče tudi ko ne bom več tajnik V. P. Z. B., toda takih "delavcev" ki mu je pretežno nositi 6 steklenic mlekasvojim odjemalcem, pa ne bom nikoli podpiral.

Sodrga je res za v špeh kamro toda katera? Narod bo razsodil če ne danes, pa jutri; gorje onemu na kateri bo podla obsodba.

Komaj že čakam novega reda ki ga ti obljubljaš. Vzrok za to je, ker bom imel priložnost videti kako bodo oni "evangelisti" prvi viseli na brzovrhnih drogih sicer bi se znal oni red zrušiti tekom prvih 24 ur vladanja. Ako bi takšen red imel priti na svet kateri bo vodjen po ljudeh tvoje vrste, potem pa v stran življenje in grem takoj v partizane.

Svobodno moreš odgovoriti na to pismo toda podpisati se moraš z polnim imenom ker je več članov Zveze z istimi začetnicami kot tvoje ter bi lahko kdo utegnil razburjati po nepotrebnem zari tebe in tvojih hujskarjev.

Zahtevam pa ako si mož beseda da objaviš tisto pismo v listu ter obenem osebo ki je poslala tebi tisto vest, sicer se bom poslužil pravice ki je za vse enaka in katere bo končno našla pravega krivca.

Morda bo špeh kamra potem drugemu nemenjena in ne uradnikom V. P. Z. Bled. Pozdrav vsem treznim čitateljem Edinosti. F. Grebenc.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA EDINOSTI

Dopis, oziroma "odprto pismo uredniku "Edinosti" in dopisniku v istem" od rojaka F. Grebenc, smo pričeli dobesedno, razen par besed, ki se tičejo osebnosti dopisnika, kateremu F. Grebenc odgovarja. Stori smo to ne z namenom za polemiko in pa kupičenje osebnega sovraštva, kakor rojak Grebenc, smatra vsebino prejšnjih dopisov o neredu pri V. P. Z. "Bled". Kajti razprava med prizadetimi strankami ni privatna in osebnega značaja, temveč se zaradi spora in nereda tiče interesov podpornega društva in varovalniških vložnic nekoliko stotin njenih članov. Člani so pa menda upravičeni povedati svoje mnenje o vzroku spora in nereda, ter na ta način celo stvar dognati h kraju, narediti red in mir.

V tem oziru uredništvo Edinosti se ne postavlja na stran onih, ki ne spoštujejo zahtev večine in demokratičnih svobodščin. Do danes nismo nikje opazili zakonsko določilo ki prepoveduje članom ene ustanove, kritizirati svoje vodstvo ali pa člana, recimo za povzročen nered in spor. Saj na to jih veže društvena dolžnost, za nadzorstvo vodstva in celotnih interesov društva ali pa organizacije.

Rojak Grebenc v daljšem pravi: "da pričakuje odgovora od uredništva Edinosti glede uradnega glasila V. P. Z. "Bled", ter tudi, da se uredništvo ne drži svojih smernic pri listu za slogo kanadskih Slovencev, ampak da dela združbo in da jih je povleklo v "temo, blato in propast".

Zaenkrat uredništvo si ne lasti tako "grobo" obsodbo rojaka Grebenc, zaradi kritike člana V. P. Z. "Bled" rešiti in odgovoriti dokler se po tem neizrečeno drug čitatelj in naročnik. Ti naj bodo sodnik! Zdej tem laže, ko bodo imeli pred seboj pregled kritike in obtožb z ene in druge strani. Naj sodijo celo stvar nepristransko, do dela v interesih podporne Zveze "Bled", kakor tudi v interesih sloge in e-notnosti kanadskih Slovencev.

OGROMNI DOHODKI TEKSTILNIH BARONOV V PROVINCIJI QUEBEC-U

Provincija Quebec, ni le izjema vsled notrajnih regulacij, socialne nepravilnosti, ampak je obenem izjema tudi v tem, da so delavci posebno v tekstilni industriji tako izkoriščani, kot malo kje v deželi. Najboljši pregled v tem oziru nam nudi tekstilna industrija, kjer je vpsleno okrog 78.000 delavcev obojega spola in kjer so dohodki tekstilnih baronov v zadnjih štirideset let, narastli do neverjetne stopnje. Dopisnik "The Canadian Tribune" R. Wilson, na imeniten način odkriva dosedaj nedotaknjeno skrivnost potom katere so tekstilni baroni, nakupičili ogromne milijone bogastva, na račun tisočev in tisočev delavcev in njihovih družin. To je kar pravi Mr. Wilson v svojem članku, podoba XX-stoletja, izražajoč črno dobo v tem oziru. Splošna javnost je presenečena glede mizernega zaslužka delavcev, razne bolezni ki se zajeda v delavskih družinah, ter naraščajoča umrljivosti v rojstnem povelju otrok.

Kot za pregled Mr. Wilson primerja "Dominion Textile Comp." katere lastnik je Baron Blair Gordon, do čim je bil njegov prednik znani multimilijoner Sir Herbert Holt. V letu 1905 dotična kompanija obratovala je v štirih tkalnicah. Njena proizvodna vrednost je izmed leta 1900 do leta 1910 narastla na \$6.200.000, toda število vpslenih delavcev je narastlo komaj za 1.100. Tako vidimo njen obrat vse skozi do leta 1935 sorazmerno z manjšim številom vpslenih delavcev, podaljšanje delovnik in skrčenjen mezdne lestvice. Torej v letu 1935 njena razprostrtost v proizvodnji, tarifnih cenah itd., jo postavlja na položaj, da kontrolira in obratuje v 13 tekstilnih podjetjih, 22 podružnic in 73 odstotkov delavcev tekstilne industrije v splošnem. Do tega v kolikor je bila osnova naraščajočega kapitala na podlagi skrčenja delovne mezdne, podaljšanja delovnika, ji je dajala prednost tarfina cena za izvoz. Manjše kompanije niso mogle konkurirati na tržišču zaradi visoke tarife. To je bil pa prav dober pripomoček Dominion Textile Comp., da je razpregla svoje mreže na vso tekstilno industrijo v Quebec provinciji.

Kako se je to doseglo? V letu 1905, Baron Blair Gordon in Sir Herbert Holt, sta vložila vložnico vsak od 500.000 dolarjev. Dividendi so narastli od leta 1905 do leta 1926 vsakemu posebej \$14.837.000, na podlagi vložnice od \$500.000. Dočim vrednost njihovih delnic znaša istočasno \$14.671.105.

Torej iz tega razvidno je, kako je naraslo ogromno bogatstvo dveh tekstilnih baronov. Vprašanjmo pa katerega koli delavca od 78.000 zdaj zaposlenih v tej industriji, koliko znašajo njegove delnice za leta napornega dela? Odgovor je tako enostaven vpričo tega, ko je večina teh delavcev pred splošno stavko zaradi nezadostnega zaslužka, da obdrži samega sebe in svojo družino.

Zato ni čudno da so tako nasprotni tekstilni baroni zvišanju plače delavcem, vedoč da je kakoršna koli zvišanost plač za proizvodnjo tekstilne manufakture, na račun ogromnih dohodkov kompanije, oziroma na račun njihovih dohodkov. Kajti če zračunamo porast podjetja v zadnjih štirideset let in porast dohodkov za isto dobo, dobimo da je zaposlenost delavcev daleč v zaledju. Podaljšanje pa je delovnik in skračenja mezdna lestvica da je skoraj neverjetno, da se nahajamo v Kanadi.

Zato pomagajmo si z tem, da bomo res dosegli vrednost štirih svobod!

VABILO ZA REDNO SEJO
V nedeljo dne 7 novembra se bo vršila redna seja odbora Zveze Kanadskih Slovencev, ob 2 uri popoldne v Bolgarsko-Macedonski dvorani 386 Ontario St. East Toronto.
Na dnevnem redu je več raznih važnih vprašanj, katere bodo zanimala tako redne člane kakor tudi druge rojake in rojakinje, kateri se lahko vdeležijo seje ne glede če so člani ali pa ne.
Zaradi tega pozivamo v splošnem Slovence in Slovenke v Torotu, da se po možnosti vdeležijo teh zelo važnih razprav, ki se na našo za naš lastne interese, kakor tudi običih stvari v tekoči dobi. Ne pozabimo dejstva, da bodo naše želje se uresničile edino tedaj, ko bomo skupno in složno delali za njih. Zato skušajmo skupno priti do sporazuma, odstraniti vse kar ovira naš splošen narodni in društveni napredek. Kajti z tem bomo koristili ne leugledu naselbine, ampak tudi našim družtvom in organizacijam.
Torej ne pozabite v nedeljo dne 7 novembra ob 2 uri popoldne. ODBOR.

ZAVEZNIŠKA OFENZIVA V ZAPADNI EVROPI LAHKO SKRAJŠA VOJNO

(Iz strani 1)
znovrstna sredstva, ki jih Nemci pošiljajo iz Francije, Holandije, Nizozemske itd., na vzhodno bojno erčo. To je krvava borba ki ob pomisli vre kri v žilah in postavlja vprašanje: "Ali bo dopuščeno fanatičnemu nacističnemu odporu, da vnovič zbere svoje sile in jih vrže v borbo na Dnjeper; zatem pa utrdi položaj bojne erče, kar bo zahtevalo za prodor vnovič ofenzivo, ogromna materialna in fizična sredstva? Ali se naj dopusti nadaljevanje vojne čez leto 1944 in celo da se raztegne v leto 1945, kar pomeni z vsakim dnevom neizmerne žrtve za Sovjetsko Unijo? Ali se bodo zavezniki sporazumeli podvzeti takojšnja akcija in izvesti napad v zapadni Evropi in z tem ne le prevzeti del bremena Sovjetske Unije, ampak skrajšati vojno in nezasiščano gorje v Evropi?

Prvotna naloga je pobiti sovražnika! To je prvotni

širite čitajte in postanite naročnikom Edinosti

KUPON ZA SPREMEMBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spolnite spodnji kupon:

Ime: .....

Ulica, hš. št. ali poštni predal .....

Mesto: ..... Prov. .... Drž. ....

NOVI NASLOV:

Ime in imek: .....

Ulica, hš. št. ali poštni predal .....

Mesto: ..... Prov. .... Drž. ....

Pošljite z spremembo naslova ali pa ponovite naroč.

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.